

اهمیت آگاهی‌دهی عامه در مدیریت و صرفه‌جویی آب

تغییرات اقلیم، ازدیاد نفوس و استفاده غیرقانونی شرکت‌های تجارتي و صنعتی از آب‌های زیرزمینی، منابع آب‌های زیرزمینی را در اکثر شهرهای پرنفوس افغانستان با خطر کاهش بیش از حد مواجه ساخته است. این کاهش روز افزون منابع آب و پایین رفتن سطح آب‌های زیرزمینی باعث کمبود آب شده و حتی می‌تواند باعث نشست زمین گردد.

درمیان شهرهای افغانستان، شهر کابل از همه بیشتر کاهش روز افزون منابع آب و پایین رفتن سطح آب‌های زیرزمینی را دارا می‌باشد، تحقیقات نشان می‌دهد که سطح آب‌های زیرزمینی در قسمت‌های شمال و غرب شهر کابل تا حدود ۵۰ متر پایین رفته است.

از سوی دیگر میزان مصرف آب در شهر کابل خیلی بیشتر از میزان تغذیه دوباره منابع آب است که اگر به همین صورت ادامه یابد در سال‌های آینده کابل را با خطرات زیادی کمبود آب و نشست زمین مواجه خواهد ساخت.

اداره ملی تنظیم امور آب به عنوان یک اداره مسوول در سکتور آب برای مقابله با بحران کاهش منابع آب‌های زیرزمینی در افغانستان به ویژه شهر کابل یک سلسله اقدامات جدی چون تهیه پالیسی‌ها، طرز‌العمل‌ها جهت قانونمندی شرکت‌های آب‌رسانی، تغذیه مصنوعی منابع آب‌های زیرزمینی از طریق چاه‌های جذبی، پروژه آوردن آب سطحی از پنجشیر به کابل، اعمار بندهای آبیاری چون بند شاه و عروس و بند شاتوت (لندر) را روی دست گرفته است.

با این همه باز هم برای جلوگیری از کاهش روز افزون منابع آب‌های زیرزمینی شهر کابل، لازم و ضروری است تا تمام شهروندان کابل در راستای مدیریت آب مسوولیت خویش را انجام داده در صرفه‌جویی و تغذیه منابع آب سهیم شوند.

یکی از راه‌های که تمام شهروندان می‌توانند در مدیریت آب نقش خود را ایفا نمایند، شیوه آگاهی‌دهی عامه و راه‌اندازی کمپاین‌های صرفه‌جویی آب می‌باشد. برای دسترسی به این اصل، بخش‌های از جامعه می‌توانند نقش بارزتری را در راستای آگاهی‌دهی عامه ایفا نمایند که می‌توان ذیلاً نام برد.

رسانه‌های جمعی: رسانه‌های جمعی با نشر پیام‌های آگاهی‌دهی در قسمت صرفه‌جویی آب، مدیریت و تغذیه آب‌های زیرزمینی در راستای مدیریت آب می‌توانند نقش عمده‌ی را ایفا نمایند.

علمای مساجد: از آنجاییکه دین اسلام در رابطه به موضوع استفاده آب و جلوگیری از اصراف آب تاکید زیاد نموده است؛ بدین اساس علمای دینی هم باید در قسمت مدیریت آب با تبلیغ و آگاهی‌دهی شان سهیم شوند. مکاتب و پوهنتون‌ها: به جهت اینکه کاهش روز افزون منابع آب در تمام شهرهای افغانستان روز به روز رو به افزایش بوده کمبود آب به یک بحران جدی تبدیل خواهد شد، ضروری است تا در مضامین مکتب اهمیت صرفه‌جویی آب گنجانیده شده و مدیریت آب به عنوان یک مسوولیت برای هر فرد تعریف گردد.

بر علاوه بخش‌های اجتماعی که در بالا ذکر شد مدیریت آب نیازمند همکاری تمام افراد جامعه است. زمانیکه برای هر فرد جامعه صرفه‌جویی آب به عنوان یک مسوولیت تلقی گردد و هرکس به اندازه توان خویش در راستای مدیریت و صرفه‌جویی آب سهیم شوند میزان مصرف آب کاهش یافته و می‌توانیم از داشتن این نعمت الهی برای همیشه بهره مند باشیم.

نعمت الله اخلاقی